

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Zespołowi Szkół nr [...] im. [...] w G.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 23 października 2015 r., sygn. akt IV Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 października 2015 r. Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację Zespołu Szkół im. [...] w G. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 9 lipca 2015 r., którym zasądzone od strony pozwanej na rzecz J. K. kwotę 18.823,14 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem odwołanie ze stanowiska dyrektora szkoły.

W skardze kasacyjnej strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a to: 1) art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przez jego niewłaściwe zastosowanie, tj.: a) wadliwe uznanie, że pozwany, a w istocie Zarząd Powiatu G. powinien był podjąć - po wydaniu przez Wojewodę [...] rozstrzygnięcia nadzorczego nr [...] z dnia 24 lutego 2015 r. o stwierdzeniu nieważności uchwały Zarządu Powiatu G. nr [...] z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie powierzenia powodowi stanowiska dyrektora Zespołu Szkół - uchwałę

o jego odwołaniu ze stanowiska dyrektora tego Zespołu, w sytuacji gdy w obrocie prawnym brak było uchwały o powierzeniu powodowi tego stanowiska, gdyż rozstrzygnięcie nadzorcze nr [...] z dnia 24 lutego 2015 r. Wojewody [...] wywołało skutek *ex tunc*, to jest taki, jakby rzeczonej uchwały w ogóle nie było, a zatem nie można było odwołać powoda ze stanowiska kierowniczego, skoro nie legitymował się on formalnym aktem powierzenia tego stanowiska; 2) art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. i art. 5 k.p. przez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. wadliwe uznanie, że do odwołania powoda ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkół doszło w sposób dorozumiany, podczas gdy do odwołania dyrektora szkoły powiatowej na podstawie art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty może dojść wyłącznie w trybie podjęcia przez zarząd powiatu uchwały o odwołaniu, która stanowi przejaw władczego działania organu, a nie czynność o charakterze cywilnoprawnym, a tylko dla takich czynności dopuszcza się możliwość złożenia oświadczenia woli *per facta concludentia*; 3) art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty w związku z art. 59 k.p. i w związku z art. 5 k.p. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że przepisy te stanowią podstawę prawną zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania w wysokości pełnego 3-miesięcznego wynagrodzenia za pracę, podczas gdy jeżeli do naruszenia przez pozwanego przepisów o odwołaniu powoda ze stanowiska dyrektora faktycznie by doszło, to przepisy te, stosowane odpowiednio, mogłyby stanowić podstawę do zasądzenia, co najwyżej równowartości dodatku funkcyjnego za okres 3 miesięcy, gdyż wynagrodzenie powoda uległo zmniejszeniu jedynie o wysokość dodatku funkcyjnego i tylko w zakresie braku wypłaty dodatku funkcyjnego sytuacja powoda uległa zmianie.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego „związanego z tym jakie działania mógł i powinien być podjąć pozwany Zespół Szkół, a w istocie organ prowadzący Szkołę, tj. Zarząd Powiatu G., w odniesieniu do powoda w związku z uprawomocnieniem się z dniem 31 marca 2015 r. rozstrzygnięcia nadzorczego nr

[...] z dnia 24 lutego 2015 r. Wojewody [...] o stwierdzeniu nieważności uchwały nr [...] datowanej na 30 maja 2014 r. Zarządu Powiatu G. w sprawie powierzenia J. K. stanowiska dyrektora Zespołu Szkół nr [...] od dnia 31 maja 2014 r. na 5 lat szkolnych, tj. do dnia 31 sierpnia 2018 r.". W ocenie skarżącego, uchwała nr [...] została wyeliminowana z porządku prawnego ze skutkiem *ex tunc*, a z dniem uprawomocnienia się rozstrzygnięcia nadzorczego nr (...) „odpadła” podstawa zajmowania przez powoda stanowiska dyrektora. Pozostawanie przez powoda na tym stanowisku bez stosownego umocowania w formie uchwały o jego powierzeniu powodowałoby, że wszystkie podejmowane przez powoda czynności byłyby wadliwe, a nawet obarczone ryzykiem nieważności. Ponieważ od dnia 31 marca 2015 r. uchwała o powierzeniu powodowi stanowiska dyrektora szkoły (ze skutkiem *ex tunc*) nie funkcjonowała w obrocie prawnym, nie można było odwołać kogoś, komu formalnie stanowisko to nie zostało powierzone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym,

których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie zdołał wykazać tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się generalnie, że czynność prawna pracodawcy lub podmiotu uprawnionego do działania za pracodawcę (organu prowadzącego szkołę uprawnionego do jej reprezentowania i podejmowania czynności prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły), która zmierza do rozwiązania lub radykalnych modyfikacji nauczycielskiego stosunku pracy (powierzenia lub pozbawienia funkcji dyrektora szkoły), chociażby była oczywiście wadliwa prawnie, podlega zaskarżeniu do sądu pracy. Przepisy prawa pracy nie przewidują nieważności takiej zaskarżalnej czynności prawa pracy z mocy prawa. (...) Powierzenie nauczycielowi stanowiska dyrektora szkoły oraz odwołanie go z tej funkcji następuje w drodze czynności prawa pracy, których ocena pozostaje w kompetencji jurysdykcyjnej sądów pracy. Nawiązanie i rozwiązanie dyrektorskiego stosunku zatrudnienia jest

czynnością z zakresu prawa pracy, którą podejmuje organ działający w imieniu i na rzecz pracodawcy (organ prowadzący szkołę) w celu wywołania zobowiązaniowych skutków prawnych związanych z powierzeniem lub odwołaniem nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły (por. wyrok z dnia 12 lutego 2015 r., I PK 155/14, OSNP 2016 nr 10, poz. 126). Z tego względu skutki stwierdzenia sprzeczności z prawem aktu powierzenia nauczycielowi pełnienia obowiązków dyrektora szkoły mogą w stosunkach pracy oddziaływać wyłącznie na przyszłość (*ex nunc*). Na gruncie prawa pracy i w sferze stosunków prawa pracy wykluczone jest uznanie prawomocnie stwierdzonej w postępowaniu administracyjnym lub administracyjno-sądowym nieważności powierzenia nauczycielowi funkcji pełniącego obowiązki dyrektora szkoły z mocą wsteczną (*ex tunc*) i to w odniesieniu do czynności prawa pracy podjętych w okresie „bezprawnego” pełnienia obowiązków dyrektora szkoły. Do prawomocnego stwierdzenia nielegalności powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora szkoły nauczycielowi, który podejmował rozmaite czynności prawa pracy, korzystając ze statusu uprawnionego podmiotu reprezentującego szkołę (art. 3¹ k.p.), jego czynności nie mogą być i nie podlegają wyeliminowaniu z porządku prawnego, tj. nie zostają „unicestwione” z mocą wsteczną i wstecznymi skutkami prawnymi (*ex tunc*) już dlatego, że naruszałoby to zasady pewności prawa pracy i pewności obrotu prawnego (por. wyrok z dnia 13 marca 2014 r., I PK 219/13, OSNP 2015 nr 6, poz. 78).

Z ustaleń stanowiących podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia wynika, że uchwałą Zarządu Powiatu z dnia 30 maja 2014 r. powierzono powodowi stanowisko dyrektora szkoły na okres od 31 maja 2014 r. do 31 sierpnia 2018 r. i funkcję tę sprawował on nienagannie do 1 kwietnia 2015 r. Dało to Sądowi drugiej instancji podstawę do oceny, że stwierdzenie nieważności powyższej uchwały w trybie rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody [...] nie mogło wywołać skutków *ex tunc* w sferze stosunku pracy powoda.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

